

מובא במשנה מחלוקת בין רבי מאיר לרבי יהודה, לאן הולך הכסף והיציאה של השליח או האומן ששינה בעבודתו. רב הונא פסק כרבי יהודה, הקשה עליו רב יוסף מדוע קבע שהלכה כרבי יהודה, הרי הדבר פשוט. משום שאם יש מחלוקת ואחר כך 'סתם' הלכה כסתם. ובבא מציעא מובא ב'סתם' "כל המשנה ידו על התחתונה". ופשוט שהלכה היא כך, ואין צורך לרב הונא לחדש שהלכה כרבי יהודה!

הגמרא מתרצת שאומרים שאין סדר למשנה אלא אם כן זהו באותה מסכת, ולכן ההלכה כסתם לכאורה במסכת אחת בבבא מציעא. וכך נחלקו האמוראים (שם קב.):

ורב הונא? כי לא אמרין אין סדר למשנה - בחדא מסכתא, אבל בתרי מסכתות אמרין. ורב יוסף? כולה נזיקין חדא מסכתא היא.

כלומר, רב הונא סובר שבבא קמא, ובבא מציעא ובבא בתרא אלו הן מסכתות נפרדות, אך רב יוסף סובר שהכל מסכת אחת. ונראה לדייק שרב הונא מדגיש את הקמא מציעא ובתרא המחולקים, אך רב יוסף מדגיש את הבבא- השער שמשותף ומאחד את כולם.

ויש לעיין, מה הנקודה המהותית האם הבבות הם מסכת אחת או שלוש? ועוד, האם הנפקא מינה בנידון 'שכל המשנה ידו על התחתונה' צריכה להיכתב שוב נוגעת בעניין המהותי?

הרב קוק בשיעור על פתיחה לסדר נזיקין ישב על המדוכה, ונביא את דבריו המתוקים (סיכומו של הרב רענן):

בסידור עניני הקודש ישנם שני כללים סותרים, יש הכלל **ש'כל המקודש מחברו קודם לחברו'** (זבחים י ב). וכלל שני לו **'מעלין בקודש ולא מורידין'** (שקלים י ד) לפי הכלל א' הקדימה בדבר המעולה, ולהפוך לפי כלל ב', הקדימה בדבר הפחות. והדברים מבוארים, שבסידור העניינים שאינם קשורים זה בזה כמו בקורבנות שדם חטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרצה, שכל קרבן הוא ענין לחוד, אלא בדיון קדימה מקדמים את המקודש, לפי הכלל שכל המקודש מחברו קודם את חברו. אולם בעניינים המקושרים זה בזה כמו בנרות חנוכה, אנו קובעים להתחיל בהפחות ולעלות לפי הכלל מעלין בקודש ולא מורידין.

שהעניינים נפרדים אזי אנו אומרים כל המקודש קודם וכו', וכשהעניינים מאוחדים יחד אזי אנו אומרים מעלין בקודש ואין מורידים. ובכך מבאר הרב קוק את עניין הבבות האם הם נפרדים או מאוחדים יחד (שם):

ה'בבול', יש פלוגתא אם חדא מסכתא הם, או כל חדא וחדא מסכת בפני עצמה (בבא קמא קב ע"א). אם חדא מסכת הן אז צריך להיות סידורה לפי הכלל מעלין בקדש שעניינם אחד, ואם כל חדא וחדא מסכת אז צריך להיות הסידור לפי הכלל כל המקודש קודם. הרמב"ם בדבריו: 'בשביל שכולה קבלה ודברי סברות ולא התבאר מן התורה', מישב את הסדור הנכון לפי כל הדעות. התורה שבעל פה גדורה בחלקי התורה שבכתב והסברה היא בתוך החוקים רק למותר, שמה לו לדעת אנושי לחוות בחוקי התורה, והחוקים במאמר ד' הם התגליות של עומק קדושת ההווה, **ובהסתכלות הנגלית שכל דבר שבא מתוך התורה הוא יותר מקודש מאשר לא נתגלה בתורה כי אם בדעת האנושי**. ולפי הדעה שכל חדא וחדא מסכת פני עצמה, ואינם עניין אחד, שפיר שהקדים בבא קמא שמפורשת הרבה בחוקי התורה, ואח"כ בבא מציעא שדיניה פחות מפורשים בתורה, ולבסוף בבא בתרא שכולו סברות, לפי הכלל כל המקודש מחברו קודם את חברו. ויש בהסתכלות הכללית והמסתורית לדון להפוך שמה שהשכל שולט בו יותר וכמו שאמרו הרוצה ליחכים יעסוק בדיני ממונות (בשלהי בבא בתרא יח) מחכימים יותר, **ויתרון החכמה היא שמתאחדת ואחזת בקדושת ההווה בתוכיותה, מקורה ושורשה, בנקודה הכללית שבקדושה, ומתוך זה מתעלה השכל להעמקת ולתפיסת עומק כל עניני התורה. ולדעה האומרת חדא מסכתא היא, וסדור עניניה צריך להיות במעלין בקודש, ישנה כאן עליה שהסתכלות פנימית.. ומשום זה תחילה בבא קמא שדיניה מפורשים, ואחר בבא מציעא, דיניה פחות מפורשים, ולאחרונה בבא בתרא שכולה קבלה ודברי סברות ולא התבאר מן התורה**.

רב הונא סובר שהמסכתות נפרדות, וכך בהסתכלות **נגלית** אנו אומרים שהתורה היא מקודשת ע"כ בבא קמא המבוססת בעיקרה על התורה מקודשת והיא ראשונה. מסכת בבא בתרא שכולה סברות מסיימת את העניין שהוא שכל אנושי (בבא מציעא ממצעת בין עניין פסוקי התורה לסברות).

רב יוסף מביט בהסתכלות **פנימית**, הבבות מאוחדות למסכת אחת, ומעלין בקודש. כלומר, יתרון הסברה והחכמה היא הלבשת התורה בתוך החיים וכך גם מתעלה השכל האנושי לדרגת קודש. אזי יש את הקודש, ואת בחי' קודש הקודשים שגבוהה הימנה כי מעלין בקודש לקודש קודשים.

נראה שכך יש לבאר את הלימוד ממסכת למסכת, רב הונא בעצם אומר שאין יכולת למשנה בבא מציעא ללמד משנה בבא קמא. שהרי אלו בחינות שונות, בחי' התורה בבבא קמא, ובחי' אנושית יותר בבא מציעא, ולא קרב זה אל זה. אך רב יוסף רואה איך העניינים דווקא מתאחדים, סוד השכל האנושי המתחיה מן התורה ובודאי יש ללמוד זה מזה.